

Planprogram

Kommuneplan Asker kommune

2020 – 2032

Samfunnsdelen

Datert 5. april 2019

Prestegårdsalléen på Hovtun

- *historisk forankring*
- *tydelig veivalg*
- *grønn og bærekraftig retning*

Innhold

Del 1: Planprogrammet.....	3
1. Innledning.....	3
2. Bakgrunn.....	4
Nasjonale og regionale føringer.....	6
Intensjonsavtalen og føringer fra kommuneplanutvalget i nye Asker (AP1).....	9
3. Visjon og verdier	12
4. Satsingsområder	14
a. Samarbeid for å nå målene.....	15
b. Bærekraftige byer og samfunn.....	16
c. Handling mot klimaendringene.....	18
d. God utdanning.....	21
e. Innovasjon, infrastruktur, digitalisering og næringsliv	22
5. Langtidsplan for økonomi i Asker kommune	23
6. Prosess og medvirkning.....	24
7. Styring og måloppnåelse	28

Del 1: Planprogrammet

1. Innledning

Hva er et planprogram? Det følger av plan- og bygningslovens § 4.1 at planprogram skal utarbeides som grunnlag for kommuneplanarbeidet. Planprogram skal redegjøre for formålet med planarbeidet, planprosessen og opplegget for medvirkning. Foreliggende planprogram fastsetter grunnlaget for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel som forutsettes vedtatt vinter 2020. Det vil bli utarbeidet et eget planprogram når arbeidet med kommuneplanens arealdel igangsettes i 2020.

Den planprosessen som nå er i en innledende fase er unik i den forstand at vi skal etablere en helt ny kommune. Tre kommuner skal knyttes sammen til en. Arbeidet med ny kommuneplan vil være et svært viktig verktøy for å lykkes i denne transformasjonsprosessen – tre skal bli en.

Å bygge den nye kommunen skal bety noe for fremtidens miljø og samfunn, og det må utarbeides en felles kommuneplan som legger føringer for hvordan ønsket vekst og utvikling skal skje. Det er viktig at nye Asker er kjent med sine fremtidige utfordringer og at kommuneplanen klargjør hvordan ulike hensyn skal vektes imot hverandre. Planprogrammet skal sikre en oversiktlig og godt koordinert planprosess for alle berørte parter og fastsetter rammer for det utredningsarbeid som eventuelt skal gjennomføres som ledd i planprosessen.

Innholdet i utredningsarbeidet må fange opp forskjellige lokale forhold i de tre kommunene, og se til gjeldende kommuneplaner som bakgrunn for arbeidet. Det legges opp til en bred medvirkning med befolkning, frivillighet og næringsliv.

Regionreformen vil få betydning for den nye kommunens arbeid med kommuneplanen. I dag tilhører vi to fylker – Buskerud og Akershus. Grensene mellom disse to fylkene viskes ut med et nytt fylke – Viken. Kommunereformen og regionreformen vil samlet legge mulighetene bedre til rette for en helhetlig planlegging og utvikling, ikke minst innenfor areal og transport – uavhengig av gamle kommune – og fylkesgrenser. Denne muligheten må Asker gripe gjennom et tett og forpliktende samarbeid med det nye fylke.

Asker kommune vil samtidig søke å ta del i Hovedstadsrådet, der både statlige etater, fylke og Oslo med nabokommuner tar del. Her kan det være aktuelt å inngå i forpliktende byvekstavtaler, forankret i Nasjonal Transportplan. Det blir samtidig sentralt å etablere gode relasjoner til de store nabokommunene på alle kanter; Bærum, Drammen og Nordre Follo.

2. Bakgrunn

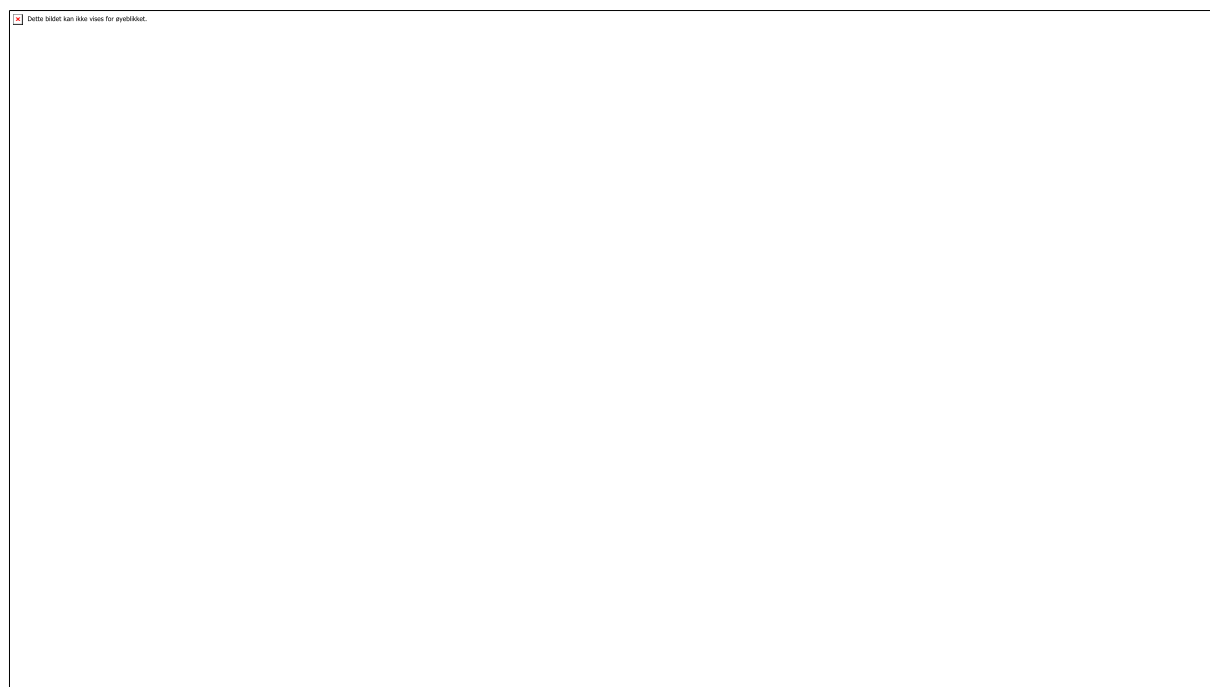
Utfordringer og fakta

Perspektivmeldingen 2017¹ oppsummerer det nasjonale utfordringsbilde:

- Demografiske endringer; flere eldre, migrasjon som styres av globale hendelser legger press på velferdstilbudet.
- Vekst i offentlig sektor; behov for utbygging av velferdstilbudet vil medføre økte utgifter. Behov for omstilling og effektivisering av offentlig sektor.
- Deltakelse i arbeidslivet; sikre økt deltakelse i arbeidslivet og at flere står lengre i jobb.
- Kompetanse; behov for å sikre høy kompetanse i arbeidslivet og motvirke frafall i videregående skole, samt sikre at kompetansen i arbeidsstyrken fornyes over tid.
- Endring i petroleumsnæringen; behov for utvikling av flere inntektsområder.
- Digitalisering; endrer måten offentlige oppgaver organiseres og utformes, fornyelse av oppgaver og arbeidsmåter.
- Samfunnsutvikling; behov for at helhetlig areal- og transportløsninger og næringsutvikling bidrar til å redusere klimautslipp.

De nasjonale utfordringene er også relevante for kommunene i deres rolle som tjenesteyter og samfunnsutvikler.

Dagens Asker og Røyken har siden utvidelsen av Schengenområdet i 2006 opplevd høy befolkningsvekst. Nå som arbeidsinnvandringen til Norge vil avta i årene framover, vil man generelt forvente en noe lavere vekst. Røykens vekst har vært preget av stor tilflytting fra andre kommuner, særlig Asker, og forventes ikke å bli like påvirket av lavere arbeidsinnvandring som Asker.

¹ Hvert 4. år legger finansdepartementet fram en stortingsmelding, kalt perspektivmeldingen, hvor fremtidens utfordringer for landet og regjeringens strategi for å møte dem blir presentert.

https://www.regjeringen.no/no/tema/okonomi-og-budsjett/norsk_ekonomi/perspektivmeldingen-2017/id2484715/

Som for Norge vil også nye Asker preges av en eldre befolkning framover. Dette er resultat av levealderen øker, i tillegg til at store barnekull i etterkrigsårene etter hvert nærmer seg 80-årene. Dette i kombinasjon med at det fødes færre barn nå enn tidligere, gjør at befolkningen blir eldre.

Bostedsmønsteret preges i vesentlig grad av en stor andel eneboliger. Det er likevel forskjell mellom områdene. Høyest tetthet med leiligheter har i Asker sentrum og Heggedal. Eneboligandelen blir større sørover.

Asker, Røyken og Hurum kommuner er del av samme bo- og arbeidsregion. Sysselsatte som bor i kommunene jobber hovedsakelig i egen kommune eller i vestregionen/Oslo. Den største pendlerstrømmen fra våre kommuner går mot Oslo.

Tall for pendling, sysselsetting og arbeidsplasser viser at Hurum har flest kortreiste arbeidsplasser, dvs. at flere som bor i kommunen også jobber i Hurum. Asker har høyest dekningsgrad, dvs. arbeidsplasser sammenlignet med antall sysselsatte med bosted i Asker. Røyken har høyest sysselsettingsgrad, dvs. andel av befolkningen i arbeidsfør alder som er i arbeid.

Det er interne forskjeller i kommunene når det gjelder både samferdselsmuligheter og valg av transportmiddel. I store deler av Asker og til dels Røyken er det etablert et godt kollektivtilbud. Høy trafikkbelastning på Slemmestadveien, Røykenveien og E18 gir støy- og luftforurensing, samt fremkommelighetsproblemer for bussene.

Sørover i kommunen avtar kollektivtilbudet, det går færre ruter, og sjeldnere. Tilbudet henger sammen med befolkningsmengde og passasjergrunnlag. Sør i kommunen er folk derfor mer avhengig av bil for å forflytte seg.

Nasjonale og regionale føringer

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging utarbeides hvert 4. år. De nasjonale forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategier og bidra til at planleggingen i fylker og kommuner tar opp viktige utfordringer i samfunnsutviklingen. Ved utarbeiding av regionale og kommunale planer er forventningene retningsgivende, men ikke bestemmende.

Siste utgave av nasjonale forventninger er datert 12. juni 2015 og omfatter følgende hovedtemaer:

Gode og effektive planprosesser

- Medvirkning
- Forenkling og effektivisering
- Digitalisering

Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling

- Klima, energihensyn i fht lokalisering/transport
- Risiko og sårbarhet i fht natur-farer, klimaendringer
- Naturmangfold, landskap, friluftsliv, kulturminner
- Bærekraftig næringsutvikling, næringsarealer
- Viktige jordbruksområder og grønne næringer

Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

- Utbyggingsmønster, senterstruktur, transportsystem
- Langsiktig utbyggingsgrense
- Tilstrekkelig og variert boligbygging, basert på ATP
- Høy utnyttelse rundt knutepunkter, utvikling «innenfra og utover»
- Effektive planprosesser for samferdselstiltak
- Transportvekst basert på kollektiv/sykkel/gange, bymiljøavtaler
- Aktiv, helhetlig sentrumspolitikk i samarbeid med næringsliv
- Trygge og helsefremmende bolig- og oppvekstområder
- Natur og grønne strukturer som grunnlag for fysisk aktivitet
- Universell utforming

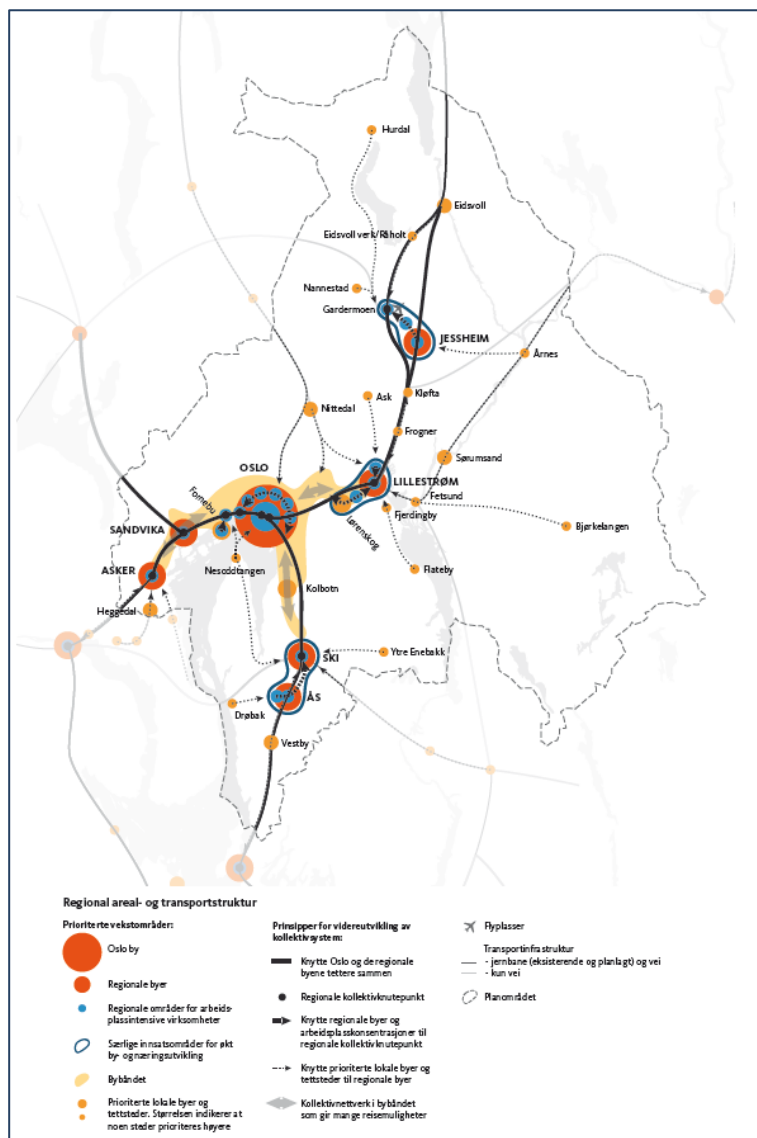
Fylkesmannens forventninger til kommunal planlegging

Med det årlige forventningsbrevet til kommunene presiserer Fylkesmannen hva som ut fra regjeringens arealpolitikk og nasjonale føringer for kommunal planlegging er viktige prioriteringer. Bl.a. er klimautfordringer, areal- og transportplanlegging, klima- og energiplaner, boligsosiale hensyn og det nasjonale jordvernmålet understreket.

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (RP-ATP) er en felles strategisk plattform for Oslo kommune, Akershus fylkeskommune, kommunene i Akershus, staten og andre aktører for hvordan areal- og transportutvikling kan samordnes bedre i regionen. Planen ble vedtatt i desember 2015. I planen legges det opp til en sterkere konsentrasjon av bolig- og arbeidsplassveksten til prioriterte vekstområder (80- 90%) og en tilsvarende klar begrensning utenfor disse områdene. I Asker er følgende områder definert som prioriterte vekstområder:

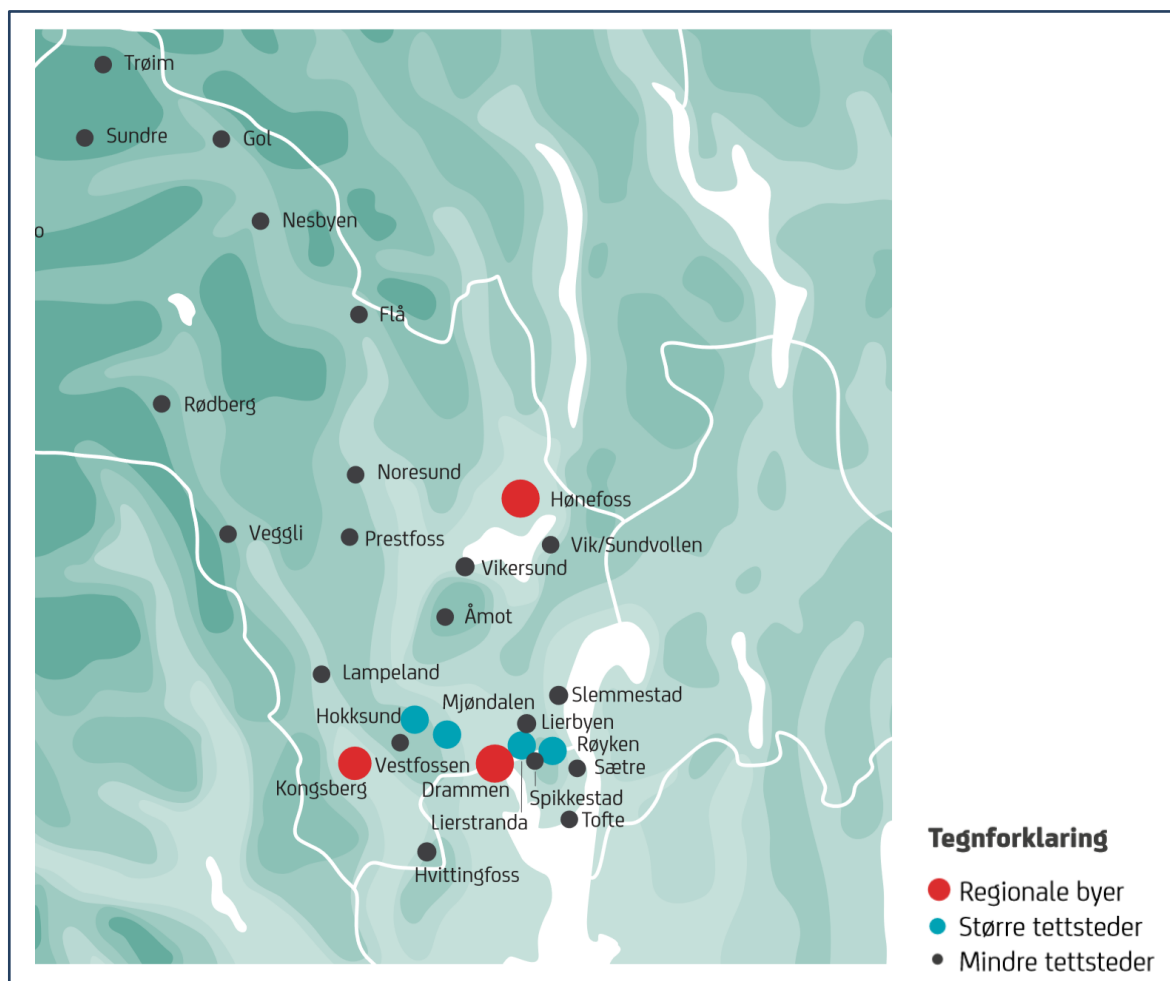
- Asker (regional by)
- Heggedal (prioritert lokal by)
- Bybåndet (områdene i gangavstand til togstasjoner og høyfrekvente busstraseer)

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus

Regional plan for areal og transport i Buskerud

Regional plan for areal og transport i Buskerud 2018-2035 har som hovedmål et sterkt og bærekraftig Buskerud, der byer og tettsteder gir gode levekår, med reduserte klimagassutslipp og mindre transportbehov. Røyken er pekt ut som et av fylkets tre større tettsteder, mens Slemmestad, Spikkestad, Sætre og Tofte er pekt ut som mindre tettsteder. Planen ble vedtatt i februar 2018.

Forslag til regional plan for areal og transport for Buskerud – By og tettstedsstruktur

Intensjonsavtalen og føringer fra kommuneplanutvalget i nye Asker (AP1)

Intensjonsavtalen

I intensjonsavtalen av 2016 som ligger til grunn for sammenslåingen av Hurum, Røyken og Asker kommuner, er det pekt ut en rekke satsingsområder og prinsipper som skal legges til grunn i arbeidet med å bygge den nye kommunen. Den nye kommunen skal drives og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de nåværende kommunenes unike natur- og kulturkvaliteter, ressurser og utfordringer. Et levende lokaldemokrati med gode nærdemokratiske ordninger skal ha høy prioritet.

Kommunen skal skape gode bomiljøer, gode oppvekstvilkår og trygge lokalsamfunn. Likeverdige tjenestetilbud og gode, virkningsfulle og effektive velferdstjenester skal sikres, organisert så nær innbyggerne som mulig. Innovasjon og digitalisering bidrar til forenkling, fornying og effektivisering til beste for innbyggerne. Samfunnsutviklingen skal være framtidsrettet og helhetlig, basert på FNs bærekraftsmål. Her ligger det tydelige føringer for kommuneplanarbeidet, både for samfunnsdelen og for tjenstedelen, jf. vedlegg 2, [Intensjonsavtalen](#).

Samfunnsutvikling/senterstrategi

- Dagens senterstruktur legges til grunn: Kommunesenter-lokalsenter-nærsenter.
- Handel og tjenester, arbeidsintensive arbeidsplasser og offentlige virksomheter lokaliseres til sentrene, boligveksten skal skje innen gangavstand til senterstruktur/knutepunkt.

Samfunnsutvikling/samferdselsstrategi

- Veksten baseres på en samordnet, bærekraftig areal- og transportplanlegging, basert på kollektivtilbud, sykkel og gange. Det tilrettelegges for bedre framkommelighet for kollektivtrafikk og næringsliv, og fjorden skal trafikkeres av utslippsfrie hurtigbåter.
- Kommunen vil søke å ta i bruk bymiljøpakker og belønningsordninger, med fokus på økte ressurser til transportsystemet.

Tjenesteutvikling

- Det skal være gode og likeverdige tjenester til innbyggerne, en bærekraftig og økonomisk robust kommune og et styrket lokaldemokrati.
- Tjenesteutviklingen skal være i tråd med følgende satsingsområder:
 - o Medborgerskap og samskaping
 - o Forebygging og tidlig innsats
 - o God helhet og samhandling
 - o God kvalitet
 - o Nødvendig kompetanse

Politisk forarbeid, kommuneplanutvalget (AP1)

Våren 2017 ble det nedsatt et eget kommuneplanutvalg, AP1, for nye Asker, som fikk ansvaret for å forberede arbeidet med kommuneplanen for nye Asker. Kommuneplanutvalget hadde tre underutvalg med ansvaret for å utarbeide de grunnleggende føringer knyttet til hhv henholdsvis FNs bærekraftsmål, strategisk samfunnsutvikling og strategisk tjenesteutvikling. Forholdet til FNs bærekraftsmål er beskrevet i kap. 4. Kommuneplanutvalget la politiske føringer for

- Strategisk samfunnsutvikling/senterstrategi
- Strategisk samfunnsutvikling/næringsutvikling
- Strategisk samfunnsutvikling/samferdselsutvikling
- Strategisk samfunnsutvikling/miljøutvikling
- Strategisk tjenesteutvikling

Det vises til vedlagte rapporter fra AP1 for [samfunnsutvikling](#) og [tjenesteutvikling](#), vedlegg 4 og 5.

Bærekraftsmålene

FNs bærekraftsmål trådte i kraft i januar 2016. På samme tidspunkt hadde Hurum, Røyken og Asker nettopp startet planleggingen av sammenslåingen. De tre kommunene bestemte seg tidlig for at den nye kommunen ikke bare skal bygges etter «beste praksis», men også «neste praksis». Kommunene så det derfor som naturlig å bruke FNs 17 bærekraftsmål som rammeverk for byggingen av nye Asker kommune.

FNs bærekraftsmål har vist seg å være et godt utgangspunkt, og har inspirert kommunene til å se nye og bærekraftige muligheter. Målene handler om store, overordnede temaer, samtidig som de angår hver enkelt av oss. Bærekraftsmålene skal hjelpe oss til å løfte blikket, styre i riktig retning og utvikle gode løsninger lokalt – som også bidrar globalt.

Gjennom 2017 har et underutvalg, nedsatt av fellesnemda for nye Asker kommune, arbeidet med å finne en god løsning for hvordan vi skal bruke FNs bærekraftsmål som et overordnet rammeverk for kommuneplanen og underliggende planer. Arbeidet resulterte i en metode for hvordan vi oversetter målene til vår lokale virkelighet og gjør dem relevante for våre lokalsamfunn.

Trekantmodellen under illustrerer prosessen med å ta utgangspunkt i de globale målene, og konkretisere dem i konkrete, lokale tiltak. Den øverste trekanten viser at vi starter bredt, for så å snevre inn arbeidet, fra det globale til det lokale perspektivet. Den nederste trekanten viser hierarkiet av de lokale planene våre, der tiltakene blir nedfelt, for så å bli gjennomført.

Det er utarbeidet to rapporter som forklarer metoden nærmere, jf. vedlegg 3

De 17 bærekraftsmålene utgjør en helhet, men en kommune i utvikling må prioritere. Det er derfor gjennomført en vesentlighetsvurdering, basert på de målene kommunen har størst mulighet til å påvirke direkte, og de områdene kommunen har, eller bør ta, direkte ansvar for i arbeidet med å utvikle gode lokalsamfunn og tilby gode tjenester til innbyggerne.

De seks målene som er valgt ut og som foreslås lagt til grunn for det videre arbeidet med kommuneplanen er mål 3 god helse, mål 4 god utdanning, mål 9 innovasjon og infrastruktur, mål 11 bærekraftige byer og samfunn, mål 13 stoppe klimaendringene og mål 17 samarbeid for å nå målene.

Innenfor de seks delmålene er der foreløpig valgt ut 34 relevante delmål.

Det betyr ikke at kommunen ikke skal arbeide med de andre bærekraftsmålene, men de seks prioriterte målene legges til grunn for satsingsområdene i kommuneplanen.

3. Visjon og verdier

I intensjonsavtalen slås det fast at «Det skal utarbeides en felles visjon som tar utgangspunkt i at vi skal leve i en kommune med godt fungerende bygdesamfunn, en unik kystlinje med mange naturperler, preget av nærhet mellom mennesker og en bærekraftig natur»

Delprosjektet Felles kultur, identitet og symboler (P2) har på oppdrag fra fellesnemnda levert forslag til visjon og verdier for den nye kommunen, samt forslag til prosess for involvering og medvirkning fra interessegrupper; så som ansatte, folkevalgte, organisasjoner, innbyggere, næringsliv og samarbeidspartnere.

Medvirkningsprosesser er avgjørende for å oppnå forankring, forståelse og identifisering. Det blir viktig å integrere visjon og verdier i strategiske prosesser som er sentrale for nye Asker- og som utgjør viktige politikkområder. Det omfatter kommuneplanens planprogram og kommuneplanens samfunnsdel, arbeidsgiver politisk plattform, lederutviklingsprogram - og organisering av virksomheter i den nye organisasjonen.

P2 har hatt prosesser med fellesnemndas medlemmer for å komme frem til relevante formuleringer og begreper som favner- og representerer ambisjonene for utvikling av den nye kommunen – og som skal understøtte strategiske valg og prioriteringer i kommuneplanen.

Visjonen

Visjonen for Asker kommune skal inneholde en formulering som gir et mentalt bilde av hva kommunen ønsker å oppnå – og som vil virke inviterende og inkluderende. Visjonen skal gi inspirasjon, motivasjon og være fremtidsrettet. Den skal skape stolthet og identifikasjon. Det foreligger følgende foreløpige, og ikke ferdigstilte, innspill til visjon med henvisning til intensjonsavtalen og de aktuelle bærekraftsmålene:

- **Et godt liv**
- **Grønne muligheter**
- **Sammen skaper vi en trygg fremtid**
- **Et begeistret fellesskap**

Et godt liv: Kommunen skal ta vare på innbyggerne, sette dem i sentrum. Skape gode oppvekstmiljø, gode bomiljøer, trygge lokalsamfunn. Kommunen skal være den beste friluftskommunen!

Grønne muligheter: Kommunen skal stimulere til et grønt skifte i samarbeid med næringslivet. Kommunen skal være foregangskommune for lavutslippssamfunnet og jobbe mot nullutslipp.

Sammen skaper vi en trygg fremtid: Samskaping med innbyggerne skal prioriteres. Asker skal være fremtidsrettet kommune med aktive innbyggere. Alle skal bli tatt vare på, og alle skal bidra.

Et begeistret fellesskap: Kommunen skal gi rom for kreativitet og engasjement, imøtekomme innovasjon og være en attraktiv etableringskommune for næringslivet.

Proessen for endelig forankring av visjon, fordrer medvirkning, gode prosesser og møteplasser for dialog. Dette vil være aktuelle tema for dialogmøter med innbyggere og interessegrupper, så vel som med ansatte og samarbeidspartnere, jf. Kapittel om Prosess og medvirkning under. Visjonen vil bli politisk besluttet når det nye kommunestyret vedtar kommuneplanens samfunnsdel, første halvår 2020.

Verdier

Det er utformet fire verdier for den nye kommunen. Disse er relatert til satsingsområdene i planprogrammet for kommuneplanen og til de seks bærekraftsmålene som er lagt til grunn for utvikling av den nye kommunen. Verdiene skal utgjøre kjernen i kommunens identitet. Verdiene skal være en rettesnor og være styrende for måten kommunen kommuniserer og prioriterer, gir klare føringer for utviklingen av den nye kommunen – og understøtter ambisjonene for utvikling av lokalsamfunnet.

Verdiene anses bestemt. Formelt vil imidlertid også verdiene bli politisk besluttet når det nye kommunestyret vedtar kommuneplanens samfunnsdel, første halvår 2020.

De fire verdiene er:

- **Raus**
- **Nær**
- **Modig**
- **Skapende**

Raushet er toleranse og respekt for ulikhet, åpenhet, inkludering og mangfold, sjenerøsitet, anerkjennelse, oppmuntring, engasjement og viljen til å delta

Nærhet er identitet og tilhørighet, tilstedeværelse, tilgjengelighet, korte avstander, samskaping og involvering, samarbeid og partnerskap

Modig er å prøve ut nye ideer, anerkjenne entreprenørvirksomhet og innovasjon, gjøre ting på andre måter, se andre løsninger, være uredd, stå opp for meninger

Skapende er nytenkning, kreativitet, prosesser, oppfinnsomhet, dynamikk, foretaksomhet, handlekraft, initiativ og dristighet

Slemmestad Light Festival

4. Satsingsområder

De 6 utvalgte bærekraftmålene legger direkte føringer for valg av satsingsområder i ny kommuneplan. Med bakgrunn i bærekraftmålene, samt med bakgrunn i føringer fra Intensjonsavtalen og kommuneplanutvalgene, er det foreslått 5 satsingsområder i den nye kommuneplanen. I tillegg vil bærekraftsmål nr. 17, samarbeide for å nå målene, bli lagt til grunn for all kommunal virksomhet.

Overføringen fra FNs bærekraftsmål til kommuneplanens satsingsområder med underliggende fagtemaer/innsatsområder:

	FNs bærekraftsmål	Satsingsområder	Fagtemaer/innsatsområder
	Samarbeid for å nå målene Styrke gjennomføringsmidlene og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling	Samskaping, medborgerskap og samarbeid	Samskaping, medborgerskap, samstyring Nettverk og partnerskap Nærdemokratiske løsninger Innbyggertorg Kommunikasjon Regionalt samarbeid Anstendig arbeidsliv
	Bærekraftige byer og samfunn Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige	Bærekraftige byer og samfunn	Befolkningsvekst og næringsutvikling Samordnet areal- og transportutvikling Senterstruktur og stedsutvikling Boligutvikling og boligpolitikk Næringsutvikling Naturområder/kulturmiljøer/landbruk Vannforvaltning Masseforvaltning Forsøpling/forurensning/støy Samferdsel og grønn mobilitet Samfunnssikkerhet
	Stoppe klimaendringene Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem	Handling mot klimaendringene	Forbruk og anskaffelser Bygg og anlegg Grønn mobilitet Samarbeid med næringslivet/landbruket Sirkulærøkonomi Klimatilpasning
	God helse Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder	God helse	Folkehelse Allmennhelsetjenesten Hjemmebaserte tjenester Psykisk helse og rus Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse Heldøgnsomsorg Nav
	God utdanning Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle	God utdanning	Tidlig innsats Koordinerte tjenester Kompetanse, digital læring og kvalitet Kapasitet og ressursbruk Nye samfunnskrav, realfag, yrkesfag mm, Inkludering og mangfold Støtte og hjelpetjenesten
	Innovasjon og infrastruktur Bygge robust infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon	Innovasjon, infrastruktur, digitalisering og næringsliv	Innovasjon, nettverk og partnerskap Infrastruktur og teknologiutvikling Digitalisering og tjenesteutvikling - IoT Smart City og internasjonalisering Næringslivsutvikling og -medvirkning Høyskole og forskning Stimulere til det grønne skifte

a. Samarbeid for å nå målene

I de politiske forarbeider til planprogrammet er FNs bærekraftsmål, samarbeid for å nå målene, prioritert fordi:

- *For å lykkes med bærekraftsmålene trengs det nye og sterke partnerskap.*
- *Myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide. Vi kan stimulere til og fremme velfungerende samarbeid.*
- *Bærekraftsmålene skal fungere som en felles, global retning fram mot 2030.*

Samfunnsaktører har alltid funnet sammen i ulike samarbeidsrelasjoner i samfunnsutviklingen. Imidlertid er både aktører, relasjoner, og ikke minst, teknologiske muligheter i kontinuerlig endring. Et stadig mer nettverksorientert samfunn forutsetter mer samarbeid på tvers av det tradisjonelle aktørbildet for å utvikle fremtidsrettede løsninger. Dette utfordrer kommunen til å utvikle nye arbeidsmetoder og tilnærminger i tjenesteutviklingen. Myndigheter, næringsliv og sivilsamfunn må samarbeide for å oppnå en bærekraftig utvikling. Gjennom å mobilisere til samarbeid mellom innbyggere, frivillighet, næringsliv og kommunens tjenester vil man styrke sosial bærekraft og evne til å adresse større samfunnsutfordringer fra et lokalt perspektiv. Kommunen har en tydelig ambisjon om tjeneste- og samfunnsutvikling med høy grad av innbyggermedvirkning og samarbeid med relevante aktører for å adressere bærekraftsmålene. Gjennom økt grad av samarbeid sikres synergieffekter som styrker bærekraftarbeidet. Mål nr. 17 må således betraktes som en forutsetning for å nå de øvrige målene.

Foreløpige fokusområder i det videre arbeid med kommuneplanen vil være:

- **Samskaping og medborgerskap.** Lokalt vil kommunen ha en viktig rolle for å initiere, igangsette og utvikle partnerskap som bidrag til en bærekraftig utvikling. For å få til dette trengs arenaer som legger til rette for samskaping og medborgerskap i praksis.
- **Nettverk og partnerskap.** Kommunens rolle som pådriver for etablering av nettverk og partnerskap, og som medspiller i aktuelle nettverk og partnerskap, krever ny kompetanse og nye perspektiver på ledelse, organisering og arbeidsmåter. Gode relasjoner til næringsliv og forretningsforbindelser baseres på prinsippene for et anstendig arbeidsliv.
- **Smart City og andre nettverk** blir viktige rammeverk for partnerskapsutvikling og arenaer for innovasjon og kunnskapsdeling.
- **Nærdemokratiske ordninger.** Den politiske strukturen er ikke endelig avklart. Nærdemokratiske ordninger som tilrettelegger for innbyggermedvirkning og innbyggermobilisering, og motvirker geografiske og organisatoriske distanser, gjenstår.
- **Innbyggertorgene.** Innbyggertorgene blir en viktig arena for kontakten mellom innbyggere og kommune, og for samskaping og medborgerskap lokalt.
- **Regionalt samarbeid.** Samarbeidet med staten, og ulike statlige instanser, med Viken, med nabokommuner, og ikke minst med Bærum og Drammen, formaliseres og utvikles.

Innsatsområder i kommuneplanen basert på fokusområdene:

- Samskaping, medborgerskap, samstyring
- Nettverk og partnerskap
- Nærdemokratiske løsninger
- Innbyggertorg
- Formalisering av samarbeidet med Bærum, Drammen og Viken.

b. Bærekraftige byer og samfunn

I det politiske forarbeidet til planprogrammet er FNs bærekraftsmål, bærekraftige byer og samfunn, prioritert fordi:

- *Vi må sikre allmenn tilgang til bolig, trygge møteplasser, trygg transport og grøntområder på en bærekraftig måte, og til en overkommelig pris.*
- *Vi har et spesielt ansvar knyttet til bærekraftig areal, bolig - og transportplanlegging, i ett av Norges tetttest befolkede områder.*
- *Planlegging av boliger, arbeidsplasser og transport er en stor utfordring, spesielt med tanke på å opprettholde levende lokalsamfunn i hele kommunen.*
- *Arealplanlegging påvirker innbyggernes liv!*

Nasjonale og regionale føringer har i to tiår strammet inn den kommunale arealforvaltningen. Prinsippene om samordnet areal- og transportplanlegging, den generelle urbanisering, et sterkere vern av natur og miljø, samt vektleggingen av kollektivtrafikk, sykkel og gange, legger grunnlaget for den kommunale arealplanlegging.

Fokusområder i det videre arbeidet med kommuneplanen vil være:

- **Tettstedsutviklingen.** De syv største tettstedene (Tofte, Sætre, Spikkestad, Røyken, Slemmestad, Heggedal, Holmen og Asker sentrum) er pekt ut som lokalsentre. I tillegg finnes en rekke nærsentre i kommunen. Alle tettsteder har sin egen historie, sitt servicetilbud og arbeidsplasser, og de ligger tilknyttet det kollektive transportsystem. Tettstedene har betydning for identitet og tilhørighet, de er samfunnets viktigste møteplasser og sosiale arena. Mye av den videre vekst vil skje i tettstedene, og tettstedspolitikken blir sentral.
- **Boligsituasjonen.** Det er nødvendig å opprettholde en god boligproduksjon for å sikre en ønsket befolkningsutvikling. Boligsammensetningen er i dag ikke i balanse med befolknings sammensetningen. Det er generelt behov for å bygge langt flere mindre boliger/ leiligheter. Det er et udekket behov for boliger til økonomisk vanskeligstilte. Den spredte småhusbosettingen medfører kostbar infrastruktur og redusert tilgjengelighet til daglig service, handel, skoler og barnehager, og for en del innbyggere er boligstatus (bolig/fritidsbolig) uavklart. Det er behov for en helhetlig boligpolitikk.
- **Næringsutviklingen.** Rett virksomhet på rett sted er et prinsipp i arealpolitikken, et prinsipp som ikke minst næringslivet selv følger. Det handler om å tilpasse næringsstrukturen til samferdselsstruktur og senterstruktur. Dette prinsippet er nedfelt i Intensjonsavtalen. De siste ti-år er det forsvunnet mange arbeidsplasser flere steder i kommunen. En reetablering av arbeidsplasser, basert på ønsket om et kortreist arbeidsliv, vil gavne både tettstedsutvikling og samferdsel (reduisert transportbehov).
- **Vern.** Kommunen er fra naturens side svært attraktiv, med rike landbruksarealer, og en kystlinje og skogområder som byr på enestående muligheter for friluftsliv. Dette må sikres. Hovedstadsregionen har den største tettheten av sjeldne og truede arter i Norge. Kommunen har derfor et særlig ansvar for å ivareta det biologisk mangfold, flora og fauna. Kommunen har også en rik historie, og et stort antall kulturminner og kulturmiljøer. Denne arven gir oss vår identitet og vårt særpreg, og må forvaltes bærekraftig og framtidrettet.
- **Vannforvaltning.** Et utbygget vann- og avløpsnett er en forutsetning for videre vekst i store deler av kommunen. Dagens samfunn er ikke forberedt på framtidens klimautfordringer, bl.a. knyttet til ekstremnedbør og flomhendelser. Sikring mot stormflo, ras og flom må prioriteres.
- **Masseforvaltning.** Uttak av naturstein og mineraler har lange tradisjoner i våre områder, tradisjoner som forutsettes videreført.
- **Forsøpling, forurensning og støy.** Både tidligere tiders virksomheter, og dagens menneskeskapt aktivitet, har ført til omfattende miljøbelastninger. Arbeidet mot støy, forurensning og forsøpling av sjø og land, av leveområder og lokalmiljøer griper inn i alle satsingsområder.
- **Samferdsel.** Transportbildet er preget av store trafikkmengder i form av pendlertrafikk og gjennomgangstrafikk. Veier inn til og gjennom sentrumsområdene er spesielt belastet. Hovedveiene har nådd kapasitetsgrensen og medfører dårlig fremkommelighet for alle typer kjøretøy.

Både trafikale, økonomiske og miljømessige realiteter forutsetter en omlegging av samferdselssystemet mot «grønn mobilitet», basert på gang, sykkel og kollektivtrafikk (tog, buss, båt).

- **Samfunnssikkerhet.** Klimaendringer, globalisering, teknologisk utvikling, kulturelle endringer, påvirker samfunnsutvikling og skaper spenninger i samfunnet, spenninger som må identifiseres og forbygges.

Innsatsområder i kommuneplanen basert på fokusområdene:

- Tilrettelegge for vekst i befolkning og utvikling av næringsliv i hele kommunen, basert på en langsiktig areal- og transportanalyse 2020-2040
- Planlegging og utvikling basert på prinsippene for samordnet areal- og transportutvikling
- Senterstruktur: nærsenter – lokalsenter – kommunesenter
- Stedsutvikling: handel, service, kultur, møteplasser, arbeidsplasser, bolig, kommunale virksomheter, tilhørighet, identitet, grønne kvaliteter, kulturhistorie m.m.
- Boligutbygging: boligomfang, boligtyper, boligstandard, boliglokalisering m.m.
- Næringsutvikling basert på prinsippet om rett virksomhet på rett sted: kompetansevirksomheter, handel, service, kulturnæringer, reiseliv/turisme, logistikk, verksted/industri, grønne næringer/landbruk m.m. Tofte og Dikemark gis et særskilt fokus i næringsammenheng.
- Beskytte viktige naturområder, kulturmiljøer og landbruksområder mot utbygging, inngrep og forurensning. Sikre sammenhengende grønne strukturer, og matjordressurser.
- Sikre sjø- og vannmiljø og vannkvalitet, forbygge klimautfordringene knyttet til vann. Sikre sammenhengende blå strukturer.
- Sikre framtidig tilgang til stein- og mineralforekomster.
- Samferdsel basert på prinsippene i transportpyramiden, null-utslippsmålet (persontrafikkveksten skal tas med kollektivtrafikk, sykkel og gange) i nordre del av kommunen. Videreutvikling av kollektivsystem, sykkel og gange i hele kommunen.
- Samfunnssikkerhet, Risiko og sårbarhetsanalyser.
- Regionalt samarbeid om stedsutvikling, boligutvikling, næringsliv og samferdsel, basert på aktiv deltakelse i regionale fora som bl.a. Nabokommuner, Bybåndsamarbeid, Hovedstadsråd, Osloregionen, Viken.

c. Handling mot klimaendringene

I de politiske forarbeider til planprogrammet er FNs bærekraftsmål, stoppe klimaendringene, prioritert fordi:

- *Klimaendringene er et globalt spørsmål og kjenner ingen grenser. Vi må ta vårt ansvar!*
- *Vi har et ansvar for å sikre at kommunens areal og innbyggere er best mulig rustet for å forebygge og redusere konsekvensene av klimaendringene.*
- *Lokal planlegging legger grunnlaget for tiltak lokalt, og har effekt lokalt, nasjonalt og globalt.*

De direkte utslippene av klimagasser innenfor Askers grenser er stort sett knyttet til utslipp fra veitrafikk. De indirekte utslippene av klimagasser (dvs. utslipp som skjer utenfor Askers grenser) fra kommunal virksomhet, innbyggere og næringsliv som følge av bruk av elektrisitet og kjøp av varer og tjenester er i Asker mye større enn de direkte utslippene.

Kommunen, innbyggere og næringslivet må øke bevisstheten om sammenhengen mellom forbruk og klimagassutslipp. Det tilrettelegges for overgang til en sirkulær økonomi ved å redusere uttak av råvarer, avfall, utslipp og energibruk til et minimum og satse på gjenbruk, reparasjon, oppussing/forbedring og materialgjenvinning i et kretsløp hvor færrest mulig ressurser går tapt. Bygg- og eiendomssektoren bidrar med energieffektivisering i eksisterende bygg og høy energistandard i nye bygg. Kommunen kan være en pådriver overfor næringslivet i Asker for å skape nye grønne næringer og reell grønn vekst.

Foreløpige fokusområder i det videre arbeid med kommuneplanen vil være:

- **Forbruk og anskaffelser.** Det er behov for økt fokus på sammenhengen mellom forbruk og klimagassutslipp. Videre må alle bidra til overgangen fra lineær økonomi til sirkulær økonomi, basert på gjenbruk, reparasjon, oppussing/forbedring og materialgjenvinning i et kretsløp hvor færrest mulig ressurser går tapt.
- **Grønn mobilitet.** Begrense transportbehovet og øke andelen grønn transport. Arealtiltak, parkeringsbestemmelser, trafikkstyrende virkemidler og gode løsninger for gange, sykkel og kollektiv vil være avgjørende for at målet om nullvekst i personbiltrafikken nås. Samtidig er man avhengig av rask og omfattende elektrifisering av både lette og tunge kjøretøy i kombinasjon med innfasing av bærekraftig biodrivstoff.
- **Bygg og anlegg.** Energieffektivisering i eksisterende bygg, og høy energistandard i nye bygg, er vesentlig for å redusere bruken av tilført elektrisitet og dermed de indirekte klimagassutslippene. Byggsektoren er også en betydelig kilde til direkte og indirekte klimagassutslipp gjennom byggets livsløp, fra byggeprosessen med anleggsmaskiner, transport og materialbruk, til drift, rehabilitering, riving og avhending. Gjenbruk og transformasjon av bygg framfor riving, kan spare miljøet for store utslipp.
- **Næring.** Utslippene fra olje- og gassvirksomheten sammen med landbasert industri utgjør om lag halvparten av Norges direkte utslipp av klimagasser. Bortsett fra veitransporten er det ingen direkte utslipp fra disse sektorene i Asker. Kommunen kan være en pådriver overfor næringslivet.
- **Landbruk.** Jordbruket har utslipp av klimagasser fra husdyrhold og planteproduksjon som kan begrenses. Skogen tar opp og lagrer store mengder karbon.
- **Klimatilpasning.** Klimatilpasning knyttes til ekstremnedbør og flomfare. Dette må i stor grad løses gjennom riktig arealdisponering og arealplanlegging.

Innsatsområder i kommuneplanen basert på fokusområdene:

- En helhetlig KLEM-strategi (klima/energi/miljø) sikrer et gjennomgående fokus på klimaendringene i alle kommunens virksomheter.
- Redusere kommunens direkte og indirekte klimagassutslipp.
- Overgang fra linjær til sirkulær økonomi.
- Klimavennlig areal- og transportplanlegging og klimatilpasset arealbruk, ved plassering av kommunale tjenester og generell arealutvikling i kommune.
- Sikre høy energistandard i nye bygg og energieffektiviseringstiltak i eksisterende bygningsmasse. Tilrettelegge for klimavennlig materialbruk.
- Være pådriver for grønn vekst i næringslivet
- Klimavennlig produksjon, bruk og vern av jordbruk- og skogbruksnæringen.
- Klimatilpasning

Holmen svømmehall - Årets Bygg 2017

d. God helse

I de politiske forarbeider til planprogrammet er FNs bærekraftsmål, god helse, prioritert fordi:

- *Vi skal tilrettelegge for at alle kan leve friske og sunne liv.*
- *Vi har ansvar for å sørge for gode og forsvarlige helsetjenester.*
- *Vi har gjennom skole, kultur- og fritidstilbud mulighet til å bidra til god helse for innbyggerne.*
- *Innbyggernes helsesituasjon påvirker deres mulighet til å delta i samfunnet.*
- *Det er vårt ansvar å forebygge sykdom relatert til forurensning av luft, vann og jord.*

Sentrale reformer og omstillinger over tid har gitt kommunen et tydeligere og større ansvar for befolkningens helse og for at alle skal få nødvendige tjenester. Det demografiske utfordringsbildet med flere eldre og høyere forventet levealder forutsetter et bredt og tverrsektorielt fokus for å sikre at kommunen utvikles til et «aldersvennlig» samfunn. Endringer i sykdomsbildet tilsier det vil være flere brukere med sammensatte behov, og mange av disse er unge og trenger tjenester store deler av sitt liv.

Fokusområder i det videre arbeid med kommuneplanen vil være:

- **Helsereformer.** Endringene i spesialisthelsetjenesten gir kommunen økte oppgaver både sett i lys av kompetansekrav og omfang av tjenester.
- **Demografiske endringer.** Flere eldre og høyere forventet levealder forutsetter et bredt og tverrsektorielt fokus for å sikre at kommunen utvikles til et «aldersvennlig» samfunn.
- **Endringer i sykdomsbildet.** Flere brukere med sammensatte behov, eldre med demens og sammensatte sykdommer, unge med psykisk helse- og rusutfordringer, flere som trenger tjenester store deler av sitt liv.
- **Nye økonomiske rammer.** Økte offentlige utgifter, reduserte skatteinntekter og økt press på velferdstjenester fordrer nye og endrede løsninger.
- **Samskaping og medborgerskap.** Alle aktører er nødvendige bidragsyttere, herunder bl.a. sivilsamfunn, næringsliv, frivillige og innbyggere. Det er nødvendig å planlegge for, og utvikle samfunnet, slik at det legger til rette for aktivitet, deltakelse og selvhjelpenhet.
- **Lavest Effektive Omsorgsnivå (Leon prinsippet).** Forebyggende og helsefremmende arbeid må foregå så nær hjemmemiljøet som mulig. Næromsorg utnytter mulighetene og ressursene som finnes i tilknytning til nærmiljø og sosiale nettverk.
- **Kompetanse.** Endret befolkningssammensetning, endret sykdomsbilde, endrete økonomiske rammer og endret behov for løsninger krever ny, utvidet og god utnyttelse av kompetanse
- **Kvalitet.** Tjenester av god kvalitet bidrar til effektive tjenester, riktig ressursbruk og prioritering.
- **Helseteknologi.** Innovasjon i tjenestene, velferdsteknologi og digitale løsninger blir viktig for å yte og utføre tjenester på nye måter, støtte opp under egenmestring og gi økt livskvalitet.
- **Universell utforming.** Universell utforming er et viktig verktøy for å oppnå dette. Videre er fokus på områder som eksempelvis transport, møteplasser i nærmiljøet, og boligutvikling med bl.a. nye boformer hvor flere generasjoner bosettes i samme miljø av betydning.
- **Folkehelse.** Folkehelsearbeid motvirker sosiale ulikheter og fremmer god helse i befolkningen.

Innsatsområder i kommuneplanen basert på fokusområdene:

- Aktiv bruker- og pårønderrolle
- Helhetlige, sammenhengende og robuste tjenester
- Forebygging og tidlig innsats
- Kvalitet og kompetanse
- Innovasjon og digitalisering

d. God utdanning

I de politiske forarbeider til planprogrammet er FNs bærekraftsmål, god utdanning, prioritert fordi:

- *En god utdanning er grunnlaget for å forbedre menneskers liv.*
- *Vi må sikre at alle barn og unge har et trygt og godt skolemiljø.*
- *Vi må evne å se helhetlig på barn og unges behov.*
- *Vi må legge til rette for økt teknisk og yrkesfaglig opplæring.*
- *Det er vårt ansvar å gi barn, unge og familier, rett hjelp til rett tid.*

De aller fleste barn i de tre kommunene har gode oppvekstvilkår. Men den sosiale ulikheten øker, og ulikhetene reproduseres i stor grad. Å oppleve mestring og sammenheng, både på skolen og i fritidsaktiviteter er viktig for å bygge god psykisk helse. Det er også et viktig grunnlag for gjennomføring av videregående skole, yrkesdeltakelse og livsmestring generelt. Skolens kompetanse og ressursbruk må tilpasses endringer i rammebetingelser og samfunnskrav. Spørsmålet om forvaltning av videregående skole, og ønsket om et fagskole-/høgskolemiljø i Asker, er reist. Asker må være åpen for nye utfordringer, endret ansvar og nye samarbeidsformer i et helhetlig utdanningsbilde.

Fokusområder i det videre arbeid med kommuneplanen vil være:

- **Tidlig innsats.** Flere barn og unge faller utenfor. Sårbare barn og unge må sikres rett hjelp til rett tid. Hjelpen må baseres på bred kompetanse, med fokus på forebygging og tidlig innsats.
- **Koordinerte tjenester.** Tjenester som bidrar til å motvirke konsekvenser av sosiale og digitale ulikheter må koordineres. Koordinerte tjenester skal sikre gode overganger gjennom oppvekst og utdanning, i et forutsigbart og helhetlig opplæringsløp.
- **Kompetanse.** Den koordinerte, tverrfaglige innsatsen forutsetter utvidet kompetanse. Nye samfunnskrav stiller krav til ny og framtidsrettet kompetanse i utdanningssystemet.
- **Involvering og medvirkning.** Barnehager, skoler og støttetjenester utvikler tjenestene i samspill og samhandling med andre aktører, i offentlig sektor, i sivilsamfunn, og blant barnets eget nettverk. Det utvikles en praksis som ivaretar barns medvirkning.
- **Skole og barnehagekapasitet.** Kommunen har ansvaret for å sikre kapasitet i barnehager, skoler og støttetjenester. Kapasitet og ressursbruk i utdanningssystemet fordeles på en likeverdig blant kommunens barn og unge.
- **Samfunnets opplæringsbehov i endring.** Samfunnet endres, barn og unges sosiokulturelle tilhørighet forandres, teknologien utvikles og næringslivet står overfor nye utfordringer og behov. Samfunnets forventninger og krav til oppvekst og utdanning avspeiler slike endringer. Dette avspeiles også i endringer i lovverk, pedagogiske prinsipper og fag. Det kommunale utdanningssystemet må kontinuerlig tilpasse seg disse betingelsene.
- **Nye utdanningsoppgaver.** På sikt vil Asker kommune arbeide for en ansvarsoverføring av videregående skole til kommunen. Næringslivet etterlyser et fagskole/høgskolemiljø i Asker. Kommunen har vist gjennomføringsvilje og -ansvar ved etablering av Asker Internasjonale Skole, og må være åpen for slike initiativ også i framtiden.

Innsatsområder i kommuneplanen basert på fokusområdene:

- Tidlig innsats
- Koordinerte tjenester
- Kompetanse og kvalitet
- Kapasitet og ressursbruk
- Endringsvilje knyttet til endrede samfunnsbehov
- Styrket yrkesrettet opplæring

e. Innovasjon, infrastruktur, digitalisering og næringsliv

I de politiske forarbeider til planprogrammet er FNs bærekraftsmål, innovasjon og infrastruktur, prioritert fordi:

- *Vi må utvikle infrastruktur lokalt, som bidrar til å sikre et bærekraftig lokalsamfunn.*
- *Vi må legge til rette for økt tilgang og tilrettelegging av informasjons- og kommunikasjonsteknologi.*
- *Teknologi og innovasjon kan bidra til å løse miljømessige utfordringer.*
- *Smartcity samarbeid skal stimulere oss til innovasjonsutvikling!*

Innovasjon kan defineres som «å skape verdier på nye måter». Innovasjon knyttes gjerne sammen med samskaping mellom de ulike aktørene i samfunnet som offentlige organisasjoner, næringsliv, akademia/forskning, frivillige, i tillegg til enkeltmennesket.

Vår tid er preget av stor teknologisk utvikling innenfor alle sektorer, private som offentlige. Når nye teknologiske løsninger kobles sammen via både åpne og sikre digitale nettverk, skapes det muligheter for innovasjoner og raskere tilgang på løsninger vi ikke ser i dag.

Kommunen må legge til rette for forskning og utvikling i samarbeid med universitet/høgskole, forskningsmiljøer og næringsliv, gjennom samarbeid om oppgradering av infrastruktur, videre utvikling av kommunale tjenester, offentlige anskaffelser etc. Kommunen kan bla. stimulere til etablering av et høyskolemiljø med tilhørende næringsklynge i vårt område.

Satsingsområdet er en forutsetning for utvikling, vekst og økt produktivitet i samfunnet, og for forbedringer i og nødvendig fornyelse av offentlig sektor, forvaltning, service-, utdannings- og helsetilbud.

Fokusområder i det videre arbeid med kommuneplanen vil være:

- **Muliggjørere og samskaper.** Kommunen utvikler sin rolle som samfunnsutvikler, tjenesteutvikler og muliggjørere for næringslivet gjennom å sette relevante problemstillinger og utfordringer på dagsorden, og invitere til samskaping og innovasjon mot nye løsninger.
- **Nettverksbygging og partnerskap.** Kommunens rolle og evne til å bygge og delta i relevante nettverk og partnerskap med andre aktører, som f.eks. innenfor Smart City.
- **Lokal agenda og internasjonalisering** Kommunens rolle og evne til å tenke, samhandle og jobbe lokalt, kommunalt, regionalt, nasjonalt og globalt/internasjonalt for å løse ulike problemstillinger og utfordringer.
- **Omstillingsevne.** Kommunens rolle og evne til å omstille seg, ta til seg ny teknologi og etablere nye relasjoner, og samarbeide om utvikling og nyskaping.
- **Informasjonssikkerhet.** Kommunens rolle og evne til å se helheten og samtidig sikre og samarbeide med andre aktører, slik at informasjonssikkerheten kontinuerlig ivaretas

Innsatsområder i kommuneplanen basert på fokusområdene:

- Bygge en solid og helhetlig infrastruktur
- Legge til rette for innovasjon i samskaping mellom alle samfunnsaktører
- Legge til rette for inkludering og deltakelse
- Legge til rette for trygge digitale nettverk, skjermet mot misbruk og kriminalitet, i en blanding av åpne og sikre nettverk eller datastrømmer
- Legge til rette for teknologi som gjennom effektivisering og ressursbesparelser kan sikre framtidens offentlige service og tjenester, innen bl.a. forvaltning, samferdsel og transport, vann- og avløpssystemer, energisystemer, informasjonsteknologi, utdanning og helse.

5. Langtidsanalyse for økonomi i Asker kommune

Formålet med en langsiktig drifts- og investeringsanalyse er å vise hvilke investeringskostnader og finansieringsbehov som vil være nødvendig for å møte de økte behovene knyttet til befolkningsvekst, demografisk utvikling og endrede krav til kommunen og kommunal tjenesteyting.

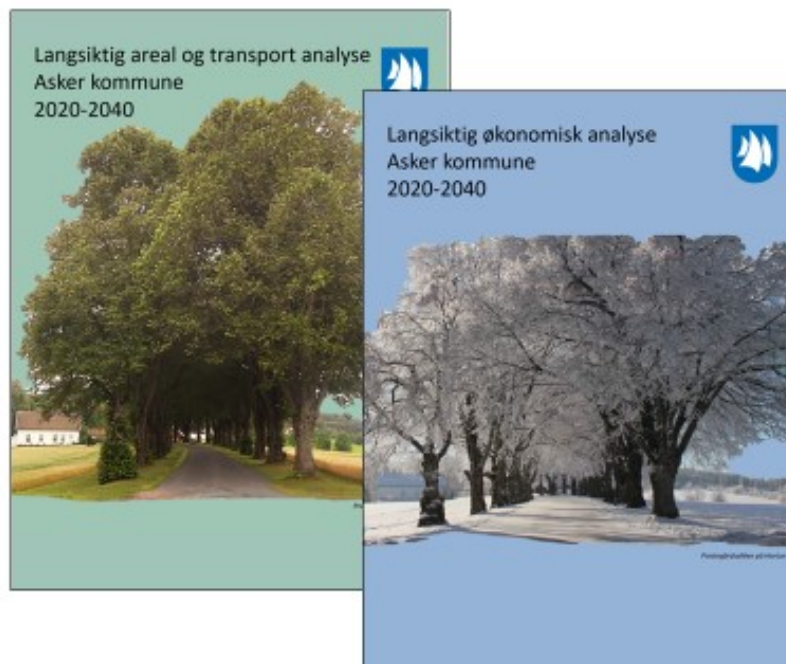
Den langsiktige driftsanalysen skal vise konsekvensene av den langsiktige investeringsanalysen og effektene av utvikling i demografi og økonomiske rammebetingelser. Grunnlaget for analysen er prognoser for fremtidige inntekter, fremtidig investeringsbehov og utvikling i finansutgiftene. Effekten for kommunens handlingsregler, netto driftsresultat, gjeldsgrad og fondsoppbygging, er viktige styringsparametere. Økte investeringer må avveies mot hva som behøves til løpende drift.

Den langsiktige investeringsanalysen må kobles med kommuneplanens arealdel og arealplanens vedtatte utbyggingsområder. Åpning av nye boligfelt med tilhørende behov for etablering av sosial infrastruktur, må styres for å begrense innvirkningen på kommunens drift. I et kommunaløkonomisk perspektiv er det derfor gunstig med en klar tidsmessig prioritering av de største utbyggingsområdene. Det er nødvendig med en rekkefølgestyring hvor tidspunktene for boligbygging må koordineres med tidspunkter for etablering av skoler og annen sosial infrastruktur. Dette må igjen vurderes opp mot behovsanalyser for tjenestene, prognoser for befolkningsvekst i ulike aldersgrupper og konsekvensene for kommunens økonomiske handlingsrom.

Langtidsanalysen for økonomi skal reflektere FNs bærekraftsmål, og den må naturligvis ta inn over seg krav til redusert klimafotavtrykk i Askersamfunnet. Også kommuneøkonomien må tilpasse seg sirkulærøkonomien, med langsiktige gevinster for både miljø, samfunn og økonomi.

Langtidsanalysen utarbeides for et 20. års perspektiv og følger kommuneplanens rullering, med rullering hvert 4. år. Lett rullering for en 4-års periode vurderes hvert år i forbindelse med utarbeidelsen av kommunens handlingsprogram.

Langtidsanalysen for økonomi vil bli utarbeidet samtidig med, og koordinert med den langsiktige areal- og transportanalysen, jfr. satsingsområdet bærekraftige byer og samfunn. Begge disse langtidsanalysene vil ha et perspektiv på 20 år, og med parallell rullering.

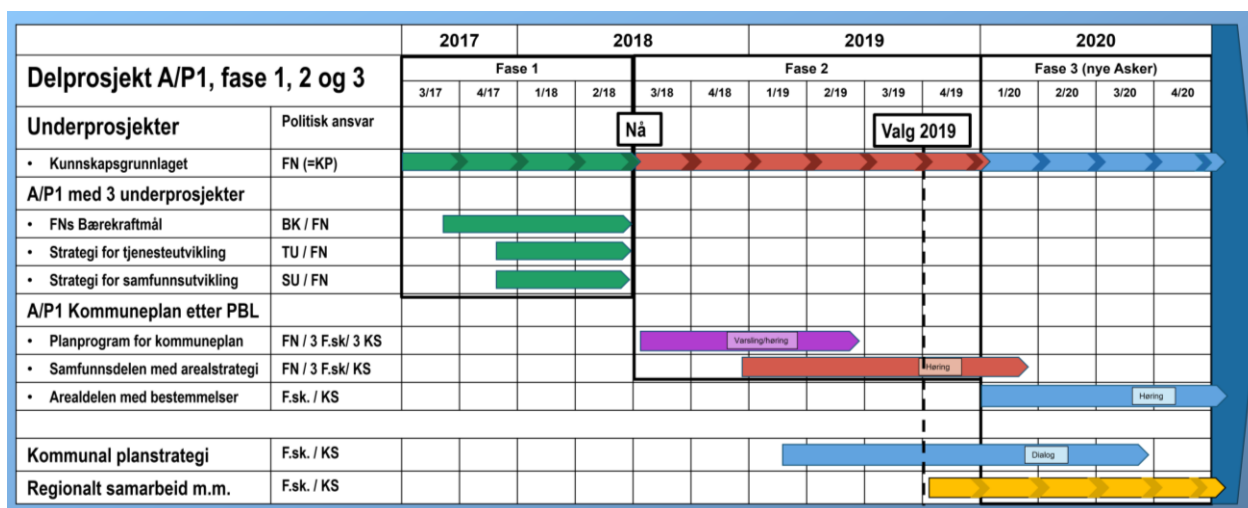

6. Prosess og medvirkning

Kommuneplanprosessen er definert i plan- og bygningsloven, og kan inndeles i faser:

1. Gjennom den kommunale planstrategi skal kommunestyret innen et år etter konstituering fastsette om, og på hvilke områder, kommuneplanen skal revideres. Gjennom planprogrammet for kommuneplan skal kommunen ta mer konkret stilling til hvilke sider av kommuneplanen som skal revideres, og hvordan revisjonsprosess og medvirkning skal skje.
2. Selve kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Disse kan revideres samlet, eller hver for seg, eller kun en av delene revideres. Kommuneplan for nye Asker forutsettes revidert som vist på figuren under. Det betyr at planprogrammet for kommuneplanarbeidet fastsettes våren 2019. Samfunnsdelen som også skal fastsette kommunens visjon og verdier, en arealstrategi og en økonomisk langtidsplan, utarbeides våren 2019, og vedtas av det nye kommunestyret vinter 2020.
3. Arbeidet med arealdelen igangsettes vinter 2020, og forutsettes vedtatt primo 2021.

Den kommunale planstrategien, der det nye kommunestyret skal fastsette hvilke større planoppgaver som skal utføres i kommunestyreperioden 2019 – 2023, skal vedtas innen et år etter at det nye kommunestyret er konstituert. Arbeidet med planstrategien vil skje parallelt med kommuneplanarbeidet.

Det legges opp til en bred medvirkning i kommuneplanprosessen som skal sikre en åpen og forutsigbar medvirkning for berørte interessenter. I tillegg til de formelle krav om medvirkning i henhold til plan og bygningsloven, vil det bli gjennomført en rekke aktiviteter som skal involvere både innbyggere, frivilligheten, næringslivet og det øvrige sivilsamfunnet. Det er lagt opp til en allsidig, koordinert prosess, med bred politisk deltakelse fra både gamle kommuner og ny. Resultatene fra alle aktivitetene blir en del av det samlede kunnskapsgrunnlaget og vil bli tilgjengelig for alle.

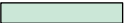
Under vises medvirkningsprosessen for planprogram og samfunnsdel. Forut for igangsetting av arbeidet med arealdelen skal det utarbeides et eget planprogram for medvirkningsprosessen.

Formell medvirkningsprosess:

Periode	Kommuneplanprosessen	Medvirkningsprosesser
	Prosjekt AP1	
Juni 2017 – juni 2018	Prosjekt AP1, underutvalgene samfunnsutvikling, tjenesteutvikling og FNs bærekraftsmål utarbeidet politiske grunnlagsdokumenter til forslag til kommuneplanen for nye Asker	
Juni 2018		<p>Innovasjonscamp ble gjennomført på ungdomsskolene i Asker, Røyken og Hurum juni 2018, med tema FNs bærekraftsmål.</p> <p>1150 8- klassingene arbeidet i to dager med hvordan de kan bidra til å løse ett av bærekraftsmålene. To grupper fra hver skole gikk videre til finalen i Asker kulturhus.</p>
Okt. 2018		<p>Workshop om nærdemokratiske ordninger ble gjennomført 11.10.2018. Møtet var åpent for alle og det meldte seg ca. 50 deltakere. Man diskuterte de 7 lokalsentrene (Tofte, Sætre, Slemmestad, Spikkestad, Heggedal, Holmen og Asker), styrker/svakheter/muligheter/behov. Man diskuterte relevante stedsutviklingstemaer, og organisatoriske og ressursmessige løsninger for å sikre lokal påvirkning/medvirkning for gjennomføring av tiltak. Resultatene av workshopen blir, sammen med resultatene fra andre medvirkningsprosesser, et grunnlag i Fellesnemdas videre arbeid om nærdemokratiske ordninger.</p> <p>24.10.2018 ble «Askerkonferansen» gjennomført der 55 utvalgte elever fra videregående skole i Hurum, Røyken og Asker utarbeidet forslag til hvordan den nye kommunen kan bidra til å nå FNs bærekraftsmål. Ungdommenes innspill skal oppsummeres i en rapport, som tas med videre som innspill til kommuneplanens samfunnsdel.</p>
Nov./des. 2018		<p>Frivillighet Norge gjennomfører, på vegne av nye Asker, en kartlegging av frivilligheten som omfatter lag og foreninger som er registrert i Brønnøysundregisteret. Undersøkelsen avdekker hvilke typer frivillighet som finnes i nye Asker, foreningens ressurser, grad av samarbeid med kommunen, næringsliv og andre foreninger.</p> <p>Innbyggerundersøkelsen er en strukturert undersøkelse der et representativt utvalg av kommunens innbyggere svarer på spørsmål knyttet til holdninger og forventninger til den nye kommunen. Resultatene fra undersøkelsen blir publisert i desember 2018.</p>

	Planprogrammet	Samfunnsdelen	Medvirkningsprosesser
Des. 2018	14.12 Fellesnemnda behandler forslag til planprogram		
Jan. 2019	Formannskapene i Hurum, Røyken og Asker behandler 22.01 forslag til planprogram og legger dette ut til offentlig ettersyn	Adm. arbeid med samfunnsdelen igangsettes, innledningsvis avklares behov for statistikk og analyse	Nabokommuner, regionale- og statlige myndigheter, innbyggere og øvrige interessenter varsles og inviteres til å komme med innspill på planprogram
Febr./mars 2019	Høringsperiode 28.01-04.03 (6 uker)	01.02 Fellesnemnda gjennomgår aktuelt analysegrunnlag 05.03 Workshop felles formannskap, tema: Visjon og verdier	
April 2019	Fellesnemnda behandler 05.04 planprogram med innkomne høringsinnspill	29.04 Workshop for felles velferdskomité og felles teknisk/kultur /frivillighetskomité 30.04 Workshop for felles oppvekstkomité og felles formannskap	01.04 Dialogmøte med ungdomsråd 06.05 Dialogmøte med næringslivet (Næringsråd)
Mai 2019	Formannskapene behandler 07.05 planprogrammet og innstiller til kommunestyrene.	08.05 Workshop for felles plan og bygg komité (areal og transportstrategi)	Dialogmøte med regionale myndigheter (tema: samferdsel)
Juni 2019	Kommunestyrene i Hurum, Røyken og Asker sluttbehandler planprogrammet 11.06		
Sep. 2019		27.09 Fellesnemnda behandler forslag til samfunnsdel	
Okt. – nov. 2019		05.11 Formannskapet i nye Asker behandler samfunnsdelen som legges ut til offentlig ettersyn	
Nov./des. 2019 Jan. 2020		Høringsperiode 11.11-11.01 (min. 6 uker)	Nabokommuner, regionale- og statlige myndigheter, innbyggere og øvrige interessenter varsles og inviteres til å komme med innspill på planprogram. Regionalt planforum om areal og transportstrategien

Mars/april 2020		Formannskapet behandler samfunnsdelen og innstiller til kommunestyret som fatter endelig vedtak	
Vinter 2020	Adm. Igangsetter arbeidet med planprogram for arealdelen		

 Gjennomførte aktiviteter pr. 1.4.2019

 Planprogrammet

 Samfunnsdelen

For at alle skal kunne følge prosessen og få tilgang på nødvendig materialet, er det opprettet et eget område på hjemmesidene til nye Asker. Her blir det publisert dokumenter og annet nødvendig og relevant informasjon fortløpende.

Koordinert samskaping må til for å bygge nye Asker

7. Styring og måloppnåelse

Bærekraftmålene legges til grunn for Askers nye kommuneplan. Bærekraftmålene vil med stor sannsynlighet bli lagt til grunn også for Askers nye planstrategi, og alle kommunedelplaner og temaplaner som følger av planstrategien. Bærekraftmålene vil være en del av kommunens overordnede styringsmål, og det må etableres et system som sikrer at bærekraftsmålene følges og at resultater oppnås, dvs et system for styring og måloppnåelse.

Den norske kommunereformen og arbeidet med å bygge nye Asker kommune utgjør et komplekst og omfattende endringsarbeid. Det forventes positive effekter av endringene som gjøres, både nasjonalt og lokalt, for innbyggerne og for samfunnet som helhet. Det er derfor viktig å finne gode måter å måle og følge opp dette på.

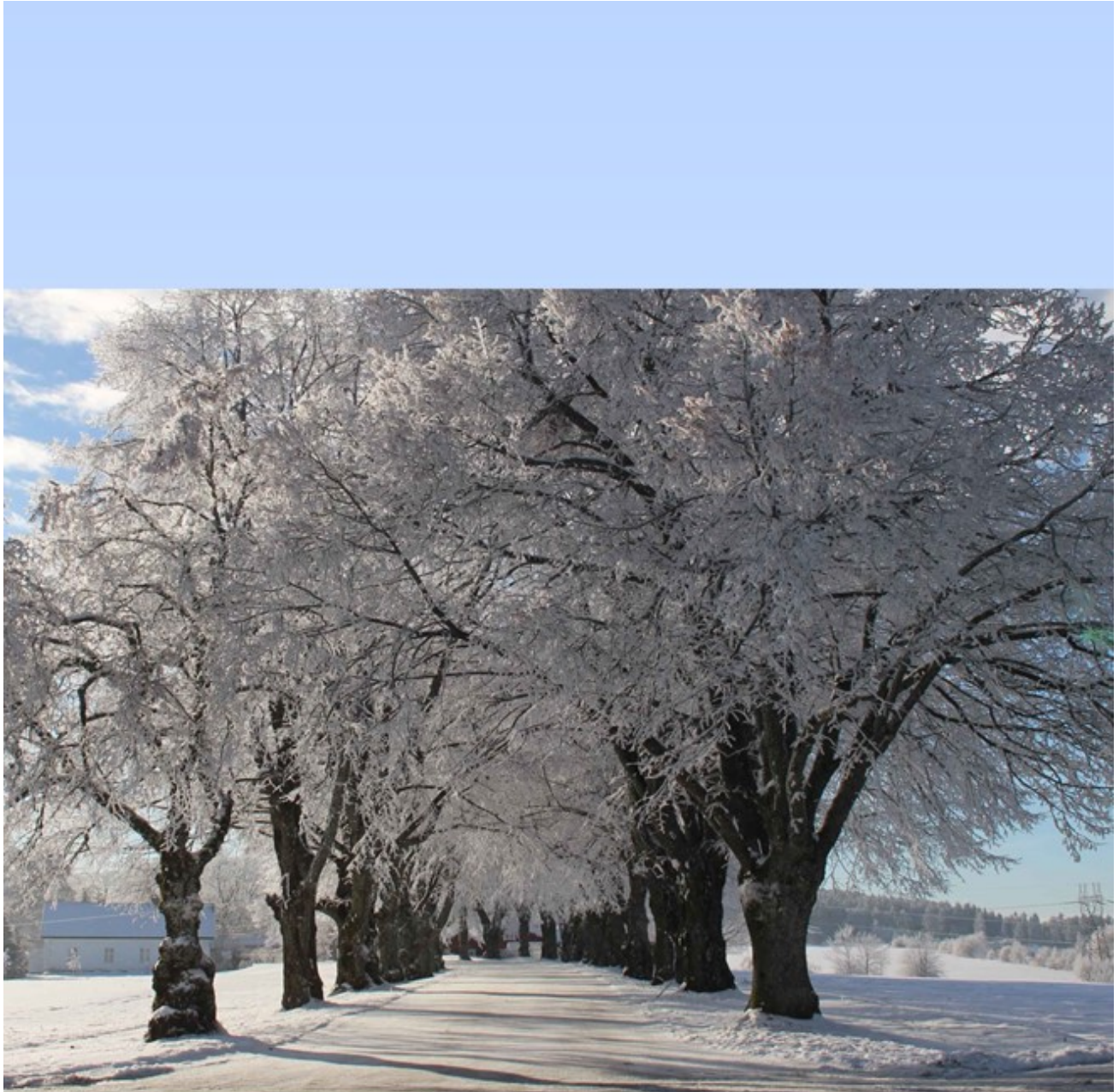
Regjeringens overordnede mål med kommunereformen er gode og likeverdige tjenester til innbyggerne, bærekraftige og robuste kommuner, helhetlig og samordnet samfunnsutvikling og et styrket lokaldemokrati. Dette samsvarer godt med retningene som angis i intensjonsavtalen for nye Asker kommune. Det er likevel utfordrende å måle effekter på samfunnsnivå, og det krever at det kan skapes enighet om hva som faktisk indikerer framdrift og måloppnåelse innenfor de ulike målområdene. Det må i tillegg skapes et referansepunkt, en «nullpunktsmåling», som gjør det mulig å følge opp med regelmessige målinger for å vurdere om utviklingen følger en positiv trend, har stagnert eller eventuelt opplevd tilbakegang.

KMD har gjennomført en slik nullpunktsmåling på noen av områdene som er relevante å måle, men Asker kommune har også gjort egne grep. Et av disse er å velge å basere kommuneplanen på FNs bærekraftsmål. Bærekraftsmålene har et eget sett med måleindikatorer som SSB har sortert og tilpasset til norske forhold og tilgjengelige tall. Det gjør det enklere å sammenlikne seg med andre relevante aktører, både nasjonalt og globalt.

I tillegg har KS, i samarbeid med Asker og noen flere reformkommuner og -fylker, satt i gang et prosjekt som skal levere et indikatorsett som er relevant for norske kommuner og fylker. Det er et norsk konsulentfirma, som sammen med en ekspertgruppe gjør et utplukk av indikatorer som kan brukes for å måle gevinstene av kommunereformen. Det vil bli relevant å bruke disse indikatorene for å følge målene som settes i kommuneplanens samfunnsdel. Det «norske» indikatorsettet fra FNs bærekraftsmål inngår også i dette arbeidet. Rapporten vil i tillegg inneholde metodikk for gevinstrealisering, som kan brukes i kommunenes og fylkenes arbeid med å nå sine respektive målsettinger i tiden etter 1.1.2020.

Et viktig stykke arbeid ligger i å prioritere. Dette gjelder både mål og måleindikatorer. Asker kommune har allerede valgt å prioritere seks av de 17 bærekraftsmålene i første planperiode. Dette vil gjøre det enklere å sette sammen et mer spisset sett av måleindikatorer som kan vise sammenhengen mellom de overordnede målene satt i kommuneplanen og den daglige tjenesteutøvelsen som skjer ute i alle virksomhetene. Bærekraftsmålene kan slik gjøre det enklere å skape en «rød tråd» gjennom hele plansystemet, på veien mot praktisk leveranse av tjenester.

Arbeidet med en helhetlig modell for mål- og resultatstyring vil være en svært sentral leveranse i kommunens nye modell for virksomhetsstyring. De som jobber med å sette sammen metoder, verktøy og prosesser for virksomhetsstyring vil derfor ha behov for en bred faglig koordinering og oppfølging gjennom kommunens øvrige plan- og budsjettprosess i tiden fremover. Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og planstrategien, samt arbeidet med budsjett og handlingsprogram vil på den måten, fra hvert sitt perspektiv, jobbe sammen om et felles, praktisk opplegg for målsøking/måldefinering og resultatrapportering. Resultatet av dette vil også inngå i kommunens nye program for organisasjons- og lederutvikling, som starter opp i 2019. Det vil også i løpet av 2019 gjennomføres «nullpunktsmålinger» innenfor relevante målområder, slik at det finnes tall å måle ut fra i årene som kommer. «Nullpunktsmålinger» er knyttet til kommunereformarbeidet, men vil også være relevante og nødvendige i kommuneplansammenheng.

Prestegårdsaléen på Hovtun

Vedlegg:

1. Kunnskapsgrunnlaget for Asker kommune 1. desember 2018 (ettersendes)
2. Intensjonsavtalen ([lenke](#))
3. Rapport AP 1 – FNs bærekraftsmål ([lenke](#))
4. Rapport AP 1 – Strategisk samfunnsutvikling ([lenke](#))
5. Rapport AP 1 – Strategisk tjenesteutvikling ([lenke](#))

